

בע"ח (ירושלים) 48881-06-14 - עזי חן נ' מדינת ישראל

בע"ח (ירושלים) 48881-06-14 - עזי חן נ' מדינת ישראל לשלום ירושלים

בע"ח (ירושלים) 48881-06-14

עזי חן

נגד

מדינת ישראל

בית משפט השלום בירושלים

[06.01.2015]

כב' השופט דב פולוק

החלטה

כנגד המבקש, מר עוזי בן שאול חן (להלן: "המבקש") הוגש כתב אישום בת.פ. 7992/08, המתנהל בפני כב' השופטת כהן-לקח, בגין שני אישומים שונים כנגד שתי מתלוננות. בכתב האישום הוא מואשם בביצוע העבירות הבאות: עבירה לפי סעיף 348(ג) לחוק העונשין תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"), ביצוע מעשה מגונה באדם שלא על פי סעיף 345 לחוק העונשין, עבירה לפי סעיף 5 לחוק הטרדה מינית ועבירה, הטרדה מינית ועבירה לפי סעיף 349 סיפא לחוק העונשין, מעשה מגונה בפומבי.

ביום 24.5.2014 הגיש המבקש בקשה לגילוי חומר חקירה ובמסגרתו ביקש את הנימוקים להחלטת המשטרה לא להגיש כתב אישום נגד עד התביעה (להלן: "העד"). העד היה בן זוגה של המתלוננת 1 - המתלוננת א.ל., שהתלוננה כנגדו באישום הראשון שבכתב האישום (להלן: "המתלוננת"). המבקש טוען שהעד הגיע למקום עבודתו ואיים עליו ועל כן המבקש הגיש כנגדו תלונה במשטרה.

לטענת המבקש מדובר בעד תביעה שעצם השימוש באלימות על ידו ממלא תפקיד משמעותי בתיק המתנהל כנגדו. המבקש סובר שאי העמדתו של העד לדין עשויה להקים לטובתו טענה של "אכיפה בררנית". כן סובר המבקש שנימוקי המשטרה בהחלטתה על סגירת התיק בעניינו של העד רלוונטיים לצורך הערכת מהימנות עדותו של העד בבית המשפט.

לאור האמור, מבקש המבקש מבית המשפט להורות על העברת הנימוקים לסגירת תיק החקירה נגד העד לידי. המאשימה מתנגדת לבקשתו של המבקש. לדידה, הפסיקה אינה מחייבת את מסירת הסיבות שהובילו לסגירת תיק חקירה. שכן נסיבות סגירת תיק חקירה אינן נחשבות לחומר חקירה ולכן המבקש אינו זכאי לעיין בהן. עוד מציינת המאשימה שהתובע המטפל בתיק החקירה נגד העד בדק את נימוקי הסגירה של התיק וציין שסיבת הסגירה אינה קשורה לאמינות העד.

דין והכרעה:

סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 קובע כי:

(א) הוגש כתב אישום בפשע או בעוון, רשאים הנאשם וסניגורו, וכן אדם שהסניגור הסמיכו לכך, או, בהסכמת התובע, אדם שהנאשם הסמיכו לכך, לעיין בכל זמן סביר בחומר החקירה וכן ברשימת כל החומר שנאסף או שנרשם בידי הרשות החוקרת, והנוגע לאישום שבידי התובע ולהעתיקו.

(ב) נאשם רשאי לבקש, מבית המשפט שאליו הוגש כתב האישום, להורות לתובע להתיר לו לעיין בחומר שהוא, לטענתו, חומר חקירה ולא הועמד לעיונו.

(ג) בקשה לפי סעיף קטן (ב) תידון לפני שופט אחד ובמידת האפשר היא תובא בפני שופט שאינו דן באישום.

(ד) בעת הדיון בבקשה יעמיד התובע את החומר שבמחלוקת לעיונו של בית המשפט בלבד.

(ה) על החלטת בית משפט לפי סעיף זה ניתן לערור לפני בית המשפט שלערוור שידון בערר בשופט אחד; הערר יוגש בתוך 30 ימים מיום שניתנה החלטת בית המשפט, ואולם בית המשפט רשאי להאריך את המועד להגשת הערר מטעמים שיירשמו.

(ו) אין בסעיף זה כדי לפגוע בהוראות פרק ג' לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971.

זכות העיון הינה זכות מרכזית במשפט כפי שמסכם כב' השופט ג'ובראן ברע"פ 4953/06 ניסים צדוק נ' מדינת ישראל (ניתן על ידי השופט ג'ובראן, היום 17.7.2006) לפיו: "זכות העיון נגזרת מזכות היסוד של הנאשם לחירות אישית וזכותו לנהל את הגנתו, כשהוא מכיר את מלוא חומר החקירה הקיים בעניינו. כבר נקבע על-ידי בית-משפט זה בבש"פ 2043/05 מדינת ישראל נ' גד זאבי...כי: "זכות הנאשם להתגונן כנגד אישום פלילי וזכות העיון הכרוכה בכך איננה רק זכותו של הפרט. היא משקפת אינטרס ציבורי כללי, אשר נועד להבטיח כי מערכת המשפט תכריע בגורלו של נאשם בגדרו של משפט הוגן, שבו ניתנה לו הזדמנות מלאה להציג את הגנתו. מימושה של זכות ההגנה מותנה בכך שמלוא החומר הנוגע לעניינו של נאשם יוצג בפניו ויהא ידוע לו".

לביטוי "חומר חקירה" שביחס אליו קיימת לנאשם זכות עיון פורש בפסיקה באופן רחב, כפי שעולה מבג"צ 620/02 התובע הצבאי הראשי נ' בית הדין הצבאי לערעורים (ניתן על ידי השופט בייניש, ביום 29.5.2003): "...זהויו של "חומר חקירה" שעל התביעה חובה למסרו לנאשם, הותירה שוליים רחבים גם למקרים בהם החומר שבמחלוקת אינו קשור במישרין לאישום או לנאשם, והרלוונטיות שלו לאישום היא גבולית. גישה זו מבוססת על הטעם שתכליתה של זכות העיון של הנאשם היא לאפשר לו לממש את הזכות למשפט הוגן וליתן לו הזדמנות מלאה להתגונן מפני האישומים המיוחסים לו. לפיכך, יכלול בגדר חומר כזה גם 'ראיות השייכות באופן הגיוני לפריפריה של האישום'..."

במקרה דנן מבקש המבקש לקבל לעיונו חומר שהינו בגדר "תרשומת פנימית" של המשיבה והכולל את נימוקי סגירת התיק כנגד העד. המבקש מבקש לבסס על חומר זה טענה של "הגנה מן הצדק" ו"אכיפה ברתנית". בפסיקה נקבע, שבאופן עקרוני, "תרשומת פנימית" של רשויות החקירה והתביעה אינה נכללת בגדר "חומר חקירה" שאותו יש להעביר לעיון הנאשם.

הנימוק המרכזי לאי חשיפתה של "תרשומת פנימית" של רשויות החקירה הוא החשש שחשיפת התרשומת עלולה לפגוע בעבודת רשויות החקירה והתביעה וביכולתן לערוך תרשומות שתשרתנה את עבודתן מחשש שידרשו לחשיפת תוכן, כפי שעולה מקביעת בית המשפט בבש"פ 10787/06 מוסא אבו שחאדה נ' מדינת ישראל (ניתן על ידי השופט חיות, ביום 17.1.2007): "אחד החריגים לזכות העיון, הלא הוא החריג של "תרשומות פנימיות". משמעותו של חריג זה היא כי אין לסווג כחומר חקירה מסמכים פנימיים כגון תיעוד של דיונים והתכתבויות בין המשטרה לפרקליטות בנוגע לחקירה; סיכומים וסיכומי ביניים על מהלך החקירה; התרשומות מחומר הראיות, עיבודו, ניתוחו וכדומה...החשש הוא כי חשיפת חומר כזה תפגע מעל המידה הדרושה בסדרי עבודתן של הרשויות הממונות על אכיפת החוק וביכולתן לערוך במהלך עבודתן תרשומות אשר תשרתנה את החקירה ואת ההליך הפלילי המתהווה".

כך עולה גם מהאמור בבג"צ 366/12 התובעת הצבאית הראשית נ' בית הדין הצבאי לערעורים (ניתן על ידי השופט רובינשטיין, ביום 28.1.13) באשר לנימוקים להחלטת רשויות החקירה והתביעה על העמדה או אי העמדה לדין: "ככלל מסמך פנימי המשקף את שיקולי התביעה באשר להעמדה, או לאי-העמדה, לדין הוא תרשומת פנימית שאין חובה להעבירה לעיון ההגנה במסגרת זכות העיון המוקנית לנאשם לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי". אכן בדרך כלל לנאשם אין זכות לעיון ב"תרשומת הפנימית", אולם יחד עם זאת יש לבחון את החומר שהנאשם מבקש לעיין בו בכל מקרה לגופו, בהתאם לנסיבותיו.

בעניין זה בחרתי לאמץ את דבריו של כב' השופט מודריק בע"ח(ת"א) 4875-10-12 שולמית זקן נ' מדינת ישראל (ניתן על ידי השופט מודריק, ביום 3.6.2013). במקרה האמור נדונה בקשה לחשיפת הנימוקים שעמדו בבסיס ההחלטה על סגירת תיק וההחלטה להימנע בשלב זה מהגשת כתב אישום נגד נחקרים אחרים בפרשה הנדונה שם. השופט מודריק קבע שעל אף שהחומר המבוקש מהווה "תרשומת פנימית" שאותה אין רשויות החקירה והתביעה נדרשות לחשוף כחלק מ"חומר החקירה", הרי שבשל כוונת המבקשת להעלות טענה של "אכיפה בררנית" ו"הגנה מן הצדק" ובשל קיומו של בסיס ממשי להעלאת הטענות האמורות, יש לאפשר לה לעיין בחומר המבוקש: "לנאשם זכות בלתי מעורערת לכלול טענה לאכיפה בררנית במסגרת טענות ההתגוננות שלו במשפט... בהנחה שההחלטה המפורטת לסגירת תיק כוללת "מידע רלבנטי" לצורך הוכחת טענה לאכיפה בררנית, פשיטא שמן הראוי להביא לידיעת הנאשם על מנת שיוכל להניע את תהליך התגוננות שלו...גילוי כאמור, בהליך פלילי, יהיה אפשרי רק במקום שהמידע הוא בגדר מידע נחוץ לביסוסה של טענת ההגנה. בהבדל מן החובה לגלות "חומר חקירה" - במובנו הקלאסי - שאינה מוגבלת לחומרים שעשויים לסייע לצד מן הצדדים, ההרחבה הנדרשת משתרעת רק על מידע נחוץ".

בנסיבות המקרה דנן הנני סבור שיש לאפשר למבקש לעיין בנימוקי סגירת התיק כנגד העד. שכן, העיון בחומר האמור רלוונטי לשם בחינת טענות המבקש באשר לקיומה של "אכיפה בררנית" בעניינו ובאשר למהימנותו של העד. אציין שהעד היה מעורב באופן ממשי במקרה הנדון הן בשל קשריו האישיים עם המתלוננת והן בשל טענת המבקש שהעד תקפו בעקבות המקרה ובשל כך הוגשה תלונתו במשטרה. לאור האמור הנני קובע שיש לאפשר למבקש את העיון בנימוקי סגירת התיק בעניינו של העד. משכך, הנני מורה למשיבה להעביר לידי המבקש את הסיבות לסגירת תיק החקירה תוך 14 יום.

ניתנה היום, ט"ו טבת תשע"ה, 06 ינואר 2015, בהעדר הצדדים.